

Enligt sändlista

Resultat av tobak-provköpsprojektet 2020

Kontrollen av unga personers legitimation vid tobaksförsäljning brister i hälften av fallen

Tillsammans med gymnasiestuderande och föreningen Fri från Narkotika har Fältarna och ÅMHH under året genomfört ett provköpsprojekt på tretton olika försäljningsställen. Projektet är en uppföljning från år 2016 och 2018 då liknande projekt utfördes på Åland.

Försäljningsställena där ungdomarna gjort sina tobaksinköp är inom olika kategorier såsom matbutik, servicestation samt kiosk. Ungdomarna som utförde själva provköpet är samtliga arton år fyllda och för att få godkänt vid ett köp ska ungdomarnas legitimation ha begärts och försäljaren granskat den noga.

För att detaljhandlarna skulle få möjlighet att se över sina rutiner och instruera sin personal noga om vikten av ålderskontroll aviserades på förväg om projektets genomförande, vilket även åländsk media uppmärksammade i början på 2020. Resultatet ger vid handen att ungdomarnas legitimation kontrollerades vid drygt hälften av provköpen (52 %), vilket är på samma nivå som vid det föregående projektet och således inte är den förbättring som projektmedlemmarna hoppats på. Detta visar med all tydlighet att myndighetstillsynen behöver utvecklas för att identifiera enskilda försäljningsställen där ålderskontrollen brister.

Studier har visat att provköp utförda av en tillsynsmyndighet är ett mycket effektivt sätt att förebygga tobaksförsäljning till minderåriga personer och i Stockholmsregionen uppnåddes en nekandegrad på 95,8 procent. Med tanke på det otillfredsställande resultatet i den åländska studien anser ÅMHH att det är angeläget att utveckla tillsynen för att få en bättre efterlevnad av ålderskontrollen. Därför planeras fortsatt tillsyn genom provköp i myndighetens regi, om ålderskontrollen inte fungerar kommer myndigheten uppmana verksamhetsutövaren att åtgärda bristen via ett officiellt protokoll.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Susanne Perander
Myndighetschef

Tel: 018-528 628

E-post: susanne.perander@amhm.ax